

ELDGOS Í VÁGUM

SØRVÁGSFIRÐI

Morten Riishuus klatrar í Bíggjarskor

slættin við dølum, har lavafláir og annað leyst tilfar frá gosfjallinum er bóлтаð oman, sigur Uni Ártíng og greiðir síðan frá Bíggjarskor.

- Tað sum í dag er Bíggjarskor hevur verið longri uppi á fjallasíðuni og nærri miðjuni av gosfjallinum. Tað eru teir skurðirnir í skapinum av gosfjallinum, ið vit hava skrasett og kortlagt. Sjálvt gosfjallið hevur so helst ligið uttarlaga í Sørvágsfirði, greiðir Uni Ártíng frá.

Sum at finna ein dinosaur

Fyri jarðfrøðingarnar er tað stórt at kunna staðseta gosfjallið, tí talan er um fyrsta veruliga gosfjall, ið man hevur kortlagt í Føroyum. Men eisini í einum størri høpi er talan um nakað, ið vekir ans. Gosfjöll eru nevniliga ikki so løtt at finna, tí tíðarinnar tonn ferð vanliga illa við teimum.

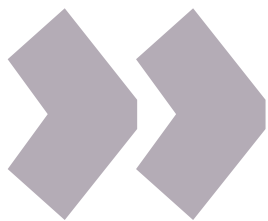
- Gosfjöll eru bygd upp av nokk so leysum tilfari. Tí er tað óvanligt, at tey yvirliva serliga leingi. Av tí sama er tað rættiliga sjáldsamt, at man finnur heil skap av gosfjølum. Tað er sum at finna beinagrindina av einum dinosauri. Her hava vit

funnið nakað, ið er sera viðbreki í náttúruni, men tað er varðveitt, tí lava hevur grivið gosfjallið rættiliga skjótt. Sostatt eru partar av tí enn varðveitt, vísir Uni Ártíng á og leggur afturat.

- Vit hava funnið skapið av einum gosfjalli, ið liggur grivið inni í restina av jarðfrøðini í økinum. Tað hava vit ikki sæð fyrr. Áður hava vit sæð gosmyrjuna og spor eftir slíkum. Føroyar er jú uppbyggt av gosfjølum, men hetta er fyrstu ferð, at vit ordiliga hava eydnast at kortlagt skapið av einum gosfjalli her á landi. Harumframt hava vit eisini kortlagt grótsløgini, ið eru komin upp úr gosfjallinum, umframt dalar og grót, ið er dottið niður eftir síðuni av gosfjallinum, sigur Uni Ártíng.

Eingin loyndardómur

Hóast tað er stórt at kortleggja fyrsta gosfjallið í Føroyum, so broytir hetta ikki stórvegis okkara fatan um hvussu Føroyar bliva til. Hetta leggur sjálvandi afturat hesari vitan, og ein meira heilskapað mynd av jarðfrøðisguni byrjar at taka skap ný.

**- Um man sær
fyri sær ein
tvørskurð
av einum
gosfjalli, so er
Tindhólmur
niðast partur
á fjallasíðuni.
Tað er sjálvur
slættin við
dølum, har
lavafláir og
annað leyst
tilfar frá
gosfjallinum er
bóлтаð oman**

Jarðfrøðin í Føroyum er býtt upp í tvey høvuðs-tíðarskeið. Man hevur alt tað ið er frá Prestfjallsfylkinum (fyrr kolalindin) og niðureftir, tann elsti parturin av fláarøðini. Hetta er gostilfar frá tíðarskeiðinum áðrenn Norðuratlantshavið byrjar at taka skap, og

meginlandið skrædnaði. Tá lógu Føroyar, ella tað sum vit í dag kenna sum Føroyar, heilt tætt at Eysturgrønlandi. Har sær man, at tað einaferð í tíðin hevur goyst við fullari kraft, áðrenn steðgur kom í. Eftir hendan steðgin byrjar at goysa aftur, sigur Uni Ártíng og greiðir víðari frá.

hava fingið til vega, at tað verður nokk til fleiri vísindaligar greinar um evnið, og fleiri kanningarferðir aftur í Vágoyinna.

Harumframt verður tað í løtuni arbeitt við fleiri øðrum verkætlanum, ið vónandi vera við til at avdúka fleiri loyndarmál sum tað,

Fjallabjargarar taka grótroyndir fyri okkum

- Tá tað so byrjar at goysa aftur, varð tað uppáftur meira ógvusligt gosvirksemi. Tað er tað, ið vit kenna frá Hvannhagafylkinum (fyrr gosmyrjan) við gosbumbum og ilskukendum gróti. Úrslitið av tí síggja vit í dag til dømis Hvannhaga og í Vágum. Tað sum okkara verkætlan er, er ein nágreinilig kortlegging av hesum ógvusliga gosvirkseminum.

Eftir ætlan, verða úrslitini av granskningarverkætlanini kunngjørd í vísindaligum tíðarriti í næstum. Talan er kortini um so nógv tilfar, ið jarðfrøðingarnir

ið Sørvágsfjørður hevur goymt í 56 milliónir ár.

Í samband við Visindavøkuna á ferð hevur Uni Ártíng tveir fyrilestrar um gosfjallið í Sørvágsfirði. Tann fyrri er mánakvøldið klokkan 19.30 í Sørvágs bókasavni, meðan tann seinni er í Sjóvinnuhúsinum í Havn fríggjamorgun klokkan 09.35.

Uni Ártíng við mátistokki

Fjallabjargarar og jarðfrøðingar í Bíggjarskor